

בש"פ 5653/17 - פלוני, פלוני, פלוני, פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5653/17

לפני:
העותרים:
כבוד השופט נ' סולברג
1. פלוני
2. פלוני
3. פלוני
4. פלוני
5. פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

עתירה לגילוי ראייה חסויה

בשם העותר 1: עו"ד אברהם כהן; עו"ד רועי גיא גרין
בשם העותר 2: עו"ד אלי פוקסברומר
בשם העותר 3: עו"ד סיניה חרירי מוזס

בשם העותר 4: עו"ד מוריה ששון; עו"ד מנחם שטאובר

בשם העותר 5: עו"ד משה פולסקי

בשם המשיבה: עו"ד איתמר גלבפיש

החלטה

עמוד 1

1. עתירה לגילוי ראיה חסויה לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971; רשימת חומר החקירה החסוי, וחלקים מחומר החקירה עצמו, שהם חיוניים להגנה, או שתועלתם לקיום דיון הוגן מצדיקה את גילויים.

2. העותרים, קטינים, הואשמו בהסתה לאלימות או טרור, בכך שבמהלך חתונה שבה רקדו בצוותא עם אחרים, הניפו את ידיהם באוויר, חלקם הניפו תמונות של משפחת דוואבשה. כזכור, בני המשפחה הם קרבנות פיגוע רצח שנגרם כתוצאה מהשלכת בקבוק תבערה אל תוך ביתם בכפר דומא שבשומרון. הבית הוצת, על תכולתו ועל יושביו, התינוק עלי נהרג במקום, ההורים סעד וריהאם והבן אחמד אושפזו בבית חולים עם כוויות קשות. מאוחר יותר נפטרו ההורים. לבד מתמונות בני משפחת דוואבשה, הונפו באותו ריקוד שני רובים אוטומטיים מסוג M4 ו-16M קצר, אקדחים או חפצים הנחזים להיות אקדחים, סכינים, ובקבוקי זכוכית שלפיותיהם הוכנסו בדים כדי לדמות בקתב"ם. אחדים מן הרוקדים היו רעולי פנים. במהלך הריקוד דקרו אחדים מהרוקדים פעם אחר פעם את תמונות בני משפחת דוואבשה באמצעות סכינים, אחדים הציתו וקרעו את התמונות, ואחדים אף דרכו את כלי הנשק; כשזמר החתונה מעודד ומלהיב את הרוקדים בשיריו, אף משנה ממילותיהם, כדי לשלהב את הרוקדים ולתמוך במעשיהם.

3. מטרתה של העתירה, לדברי עו"ד אלי פוקסברומר, ב"כ העותר 2, שאליו הצטרפו ב"כ העותרים האחרים - "לאפשר בחינה של השאלות מי יזם את הריקוד, מי ייצר וסיפק את אביזריו, מי צילמו, מי פרסמו, מה היו מניעיו, ומה הקשר בין 'היד הנעלמה' המפרסמת, לבין ידה החזקה של המאשימה, המאשימה בפרסום. האם יד זרה פגשה יד אחרת והוחלפה לחיצת ידיים, או האם מחיאת כף כאן ויד אדם אחד תחת כנפיהן". לטענת העותרים, קרוב לודאי שבחומר החקירה החוסה תחת תעודת החיסיון מצויות אינדיקציות המגבילות ואף מאיינות את אחריות העותרים או חלקם לביצוע המעשה. האירוע התרחש, לפי הנטען, בעיתוי נוח לשב"כ, שאז געש חלק מהציבור בביקורת על חקירת שב"כ את האסון הנורא בדומא, ביקורת שכללה פרסומים אינטנסיביים על עינויים של נחקרים. העותרים ביקשו לבדוק אם בחומר החקירה החסוי יש מענה לשאלות האם האירוע תוכנן על-ידי השב"כ, מי הדפיס את תמונות התינוק, מי הביא את התמונות לחתונה, האם היו בין הרוקדים אנשי שב"כ או משטרה מוסווים, מי מסר את התמונות לרוקדים, מי החל לדקור את התמונה, מי צילם את הריקוד, מי העבירו לכתב ערוץ 10, מי תדרכו, האם יש מידע על מצב האלכוהול אצל הרוקדים ועוד. העותרים הדגישו את החשיבות של שמירת זכויותיהם בכלל, והזכות להליך הוגן לגבי קטינים בפרט, וביקשו לשקול את הצורך בחיסיון החומר. עו"ד אברהם כהן, ב"כ העותר 1, הוסיף וטען על כך שלא הועבר לעיון ב"כ העותרים חומר חקירה הקשור ללב העניין. חלק מן המשתתפים באותו ריקוד מוכרים למשטרה, היו תחת מעקב, הליכותיהם היו ידועות. מאות אנשים השתתפו בחתונה. בעל האולם אמר בהודעתו במשטרה שקיבל דיווח מחברת האבטחה על שוטרים סמויים בכניסה לאולם, שוטרים נוספים באולם פנימה, ואילו הציגו תעודות שוטר למאבטחים. חצי שנה מאוחר יותר, לבקשת הפרקליטות, נבדק אם היו כוחות משטרה גלויים או סמויים בחתונה. פקד שי דא-קוסטא, סרמ"ח תשאול פשיעה לאומנית בימ"ר ש"י שערך את הבדיקה, דיווח במזכר מיום 15.6.2016 שבמקום לא נכחו כלל כוחות משטרה או שב"כ. הדבר הזה לא תואם את דברי בעל האולם. סמוך לאחר האירוע ניתן לו בשעתו פרסום בתקשורת. הדברים מעוררים חשד. אין לאפשר למשיבה להסתתר מאחורי תעודת החיסיון. ב"כ העורר 2 הוסיף בעל-פה על טענותיו שבכתב וטען, כי "ככל שהיתה כאן פרובוקציה, שניצלו אנשים עם מצב רוח לא שגרתי, כנראה עם רמת אלכוהול גבוהה, שחוגגים, ככל שיש פרובוקציה שהוציאה אותם לסף מעשה שלא היה צריך לעשות אותו, אז זה מעשה פסול כפול, גם הפרובוקציה וגם הפרסום. הדפסת התמונות מדליקה אורות אדומים. זה משהו שכולל אלמנט של הכנה, ואם זה תוצר של פרובוקציה, זה דבר שהמדינה לא צריכה לעשות אותו... צורת הפרסום המאד ממוקדת מעלה חשד לשיקולים זרים". עו"ד סיניה חרירי מוזס, ב"כ העותר 3, הוסיפה מצדה וטענה ממה נפשך: אם היתה מעורבות של השב"כ באירוע, הרי זה חמור וצריך להחשף; ואם לא היתה מעורבות של אנשי שב"כ באירוע, כי אז אין סיבה לחיסיון.

ועוד זאת טענה, שלא ברור מדוע לא נחקר מי שסיפק את החומר והביא את התמונות. החשש הוא שזה השב"כ עצמו. ב"כ העותרים האחרים הצטרפו לדברי קודמיהם.

4. מנגד השיב עו"ד גלבפיש, ב"כ המשיבה, כי עבר באופן אישי על חומר החקירה החסוי, הוא אינו יכול לדווח במעמד הצדדים ובדלתיים פתוחות על תוכנו, אך הוא וידא שאין בחומר זה שום דבר שיכול להועיל להגנת העותרים. בהסתמכו על ההלכה הפסוקה טען ב"כ המשיבה שגם את רשימת חומר החקירה אין ניתן לגלות.

5. המשך הדיון התקיים במעמד צד אחד, בדלתיים סגורות. פרטתי לעיל את הטענות העקרוניות והשאלות הפרטניות שבאו מצדם של ב"כ העותרים, בעל-פה ובכתב; אלו, ועוד אחרות, היו לנגד עיניי תוך כדי עיון בחומר החקירה הסודי כולו, ובהמשך - בשאלות שהפניתי לב"כ המשיבה ולנציגי השב"כ, ובתשובות שנתנו.

6. כזכור, על-פי תעודה בדבר ראיות חסויות מיום 10.10.2016 הביע שר הביטחון את דעתו - אחרי שעין בהמלצת שב"כ ובחוות דעת היועץ המשפטי למערכת הבטחון להמליץ לאשרה - כי מסירת ראיות ופרטי מידע שצוינו בתעודה, עלולה לפגוע בבטחון המדינה. מדובר במקורות של שב"כ, פרטים ומידע שיש בו כדי לחשפם; שיטות ודרכי פעולה, פעילות מבצעית, נהלי עבודה, דרכי השגת מידע, אמצעים טכניים של שב"כ להשגת מודיעין וחומרי חקירה; תפקידים, שמות ומשימות של עובדי שב"כ; החיסיון חל גם על רשימת חומר החקירה.

7. על-פי מה שראיתי, ובהתאם למה ששמעתי, שוכנעתי כי גם רשימת חומר החקירה צריכה להישאר תחת חיסיון. אין טעם בציון כללי של מסמכים, בספרור או באותיות, מבלי שינתן מידע תוכני על מהות המסמך. מידע שכזה, בנסיבות העניין, ולו גם באופן כללי, הוא עצמו חותר תחת תכלית החיסיון. חשיפת רשימת חומר החקירה, גם היא עלולה לפגוע בבטחון המדינה. חומר החקירה עצמו שהובא לעיוני כלול בתעודת החיסיון; חשיפתו, אכן, עלולה לפגוע בבטחון המדינה. לא מצאתי בו ראיה שהיא חיונית להגנה, או שעשויה להועיל ולקדם את ההגנה בכלל, ובשים לב לחומר הגלוי בפרט. המלאכה השיפוטית בכגון דא אינה קלה, ועם כל ההשתדלות קשה עד מאד לבוא בנעליו של סניגור. לא קל להניח דעתו של מי שאינו שומע ואינו רואה, בדברי הנמקה כלליים. אך אין ברירה אחרת. מסקנתי היא, כאמור, כי אין הצדקה להסרת החיסיון, ואין בחיסיון כדי לפגוע בהגנת העותרים במשפטם.

8. אציין, עם זאת - בהתייחס לטענה העקרונית, החמורה, שטענו העותרים על מעורבות השב"כ באירוע - כי על הנפת התמונות של בני משפחת דוואבשה נודע לשב"כ רק בדיעבד. בניגוד לטענת ב"כ העותרים, לא היה לשב"כ מידע על כך מלכתחילה; גם לעת הזאת, לא ידוע לגורמי המשיבה מי יזם את הנפת התמונות ומי הביא אותן לחתונה. עוד זאת חשוב לומר במענה לטענת העותרים, על סמך חומר החקירה החסוי שהובא לעיוני והמידע שנמסר לי במענה לשאלותי: לא היתה מעורבות של שב"כ באירוע נושא כתב האישום - לא הדחה ולא פרובוקציה.

9. העתירה נדחת.

ניתנה היום, ג' באב התשע"ז (26.7.2017).

שׁוֹפֵט
